

بسم الله الرحمن الرحيم

فرهنگ اصطلاحات فقه اللغة

تأليف:

شیخ عباس معن

ترجمه

دکتر علی صیددانی

(عضو هیأت علمی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان)

و

اکرم محمدنژاد داریانی

سرشناسه	: عباس معن، مشتاق، ۱۹۷۳-م.
عنوان قراردادی	: المعجم المفصل فی فقه اللغة. فارسی
عنوان و نام پدیدآور	: فرهنگ اصطلاحات فقه اللغة / اثر مشتاق عباس معن؛ ترجمه علی صیادانی، اکرم محمدنژادداریانی
مشخصات نشر	: تهران؛ یار دانش، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	: ۲۲۸ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۴۸-۵۶-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: فقه اللغة عربی
موضوع	: Arabic philology
موضوع	: فقه اللغة عربی —واژه نامه ها
موضوع	: Arabic philology--Dictionaries
شناسه افزودن	: صیادانی، علی، ۱۳۶۵- مترجم
شناسه افزوده	: نژاد داریانی، اکرم، ۱۳۵۱- مترجم
رده بندی کنگره	: ۳۹۷.۳۰۴:م۶/۶۰۷۱/pj۶۰۷۱
رده بندی دیویی	: ۲۲۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۰۰۰۰

عنوان: .. فرهنگ اصطلاحات فقه اللغة
نویسنده: .. مشتاق عباس معن
صفحه پرداز: .. کتاب طریقی
نوبت چاپ: .. ۱۳۷۰
شابک: ..
ناشر: .. یار دانش
شمارگان: .. ۱۰۰ نسخه
قیمت: .. ۱۵۰۰۰ تومان
پاسداران، ساقدوش، بوستان نهم، پلاک ۳۷، زنگ یک غربی
تلفن: ۰۹۳۹۴۳۵۱۲۳۳-۲۲۷۷۸۹۹۵
تلگرام: @yaredanesh_dr_sabzianpoor

فهرست

أ.....	مقدمه مترجم
ت.....	مقدمه مؤلف
۱.....	پیش در آمد معجم
۱۷.....	باب الالف
۴۷.....	باب الباء
۴۹.....	باب التاء
۶۳.....	باب الثاء
۶۵.....	باب الجیم
۷۱.....	باب الحاء
۷۵.....	باب الخاء
۷۹.....	باب الدال
۸۳.....	باب الراء
۸۷.....	باب الزّای
۸۹.....	باب السین
۹۳.....	باب الشّین
۹۷.....	باب الصاد
۹۹.....	باب الطاء
۱۰۱.....	باب الظاء
۱۰۳.....	باب العین
۱۱۵.....	باب الغّین
۱۱۷.....	باب الفّاء

۱۲۳	باب القاف
۱۳۳	باب الكاف
۱۳۹	باب اللام
۱۵۱	باب الميم
۱۷۷	باب النون
۱۸۹	باب الهاء
۱۹۱	باب الواو
۱۹۵	باب الياء
۱۹۷	فهرست منابع

www.ketab.ir

مقدمه مترجم

کتاب حاضر ترجمه کتاب «المعجم المفصل فی فقه اللغة» اثر نویسنده معاصر عراقی، دکتر مشتاق عباس معن می‌باشد. وی در سال ۱۹۷۳ در بغداد متولد شد و در سال ۲۰۰۳م توانست مدرک دکترای خود را در رشته زبان و ادبیات عربی از دانشگاه صنعاء کسب نماید. او همچنین شاعر، روزنامه‌نگار و همچنین از اعضای اتحادیه‌ها و انجمن‌های ادبی و فرهنگی و عضو کمیته‌های ارزیابی و اهدای جوایز داخلی و بین‌المللی عربی نیز می‌باشد.

چاپ اول این کتاب سال ۲۰۰۲م در انتشارات «دار الکتب العلمیة» لبنان صورت گرفته است و حاوی مضامینی در خصوص علم زبان‌شناسی، فقه اللغة و مفاهیم و اصطلاحات مربوط به آن و همچنین زبان‌شناسان مشهور قدیم و معاصر می‌باشد.

فقه اللغة از موضوعات پیچیده زبان‌شناسی و به جزو موضوعات بلاغی علمای پیشین عرب به شمار می‌رود؛ به طوری که لفظ «فقه» بیست مرتبه در قرآن کریم ذکر شده است؛ از جمله آیه شریفه مقابل می‌باشد که می‌فرماید: ﴿فَمَا لَهُؤْلَآءِ الْقَوْمِ لَا یَکَادُونَ یَفْقَرُونَ﴾.

فقه به معنای فهم زبان و تسلط بر آن به منظور بکارگیری زبان در بیان و مکان مناسب همراه با حفظ شکل و ظاهرش می‌باشد. و لفظ به کلامی متشکل از مجموعه آواها، نشانه‌ها و کلمات معنی‌دار گفته می‌شود که ابزار ارتباطی میان افراد و بیانگر نیازها و خواسته‌هایشان است.

کتاب حاضر نیز تمام اصطلاحات مربوط به فقه اللغة و علم اللغة و انواع شاخه‌های زبانی را گردآوری کرده و در برخی موارد اقدام به تصحیح و یا ارائه برخی اصطلاحات نوین در این زمینه نموده است که از این جهت منبعی کامل و کافی برای علاقه‌مندان در این زمینه به شمار می‌رود. زبان اصلی کتاب دارای فصل‌بندی‌هایی بر اساس حروف الفبای عربی است که سعی شده در ترجمه نیز همان سیاق حفظ گردد.

سبک نوشتاری کتاب چه در متن اصلی و چه در زبان دوم، جز در موارد خاص و نمونه‌ها، آکادمیک و رسمی بوده و کلمات عامیانه در آن استفاده نشده است. همچنین اصطلاحات به کار رفته

در این کتاب نوین و معاصر بوده و گاهی نویسنده خود اصطلاحی را برای حفظ یک موضوع یا جدا کردن آن از دیگر موضوعات نامگذاری نموده است که این کار را برای مترجم سخت می‌کرد. از دیگر مشکلات موجود، نامگذاری یکسان ظاهری بسیاری از اصطلاحات زبانی در این حیطه با اصطلاحات دیگر در بخش‌های دیگر زبانی مانند صرف و نحو یا ادبیات و بلاغت بود که در معنا با آن تفاوت دارد و بخشی دیگر از اصطلاحات نیز در زبان فارسی معادل‌یابی نشده‌اند؛ لذا به همان شکل و توضیحات خود کتاب ذکر گردیده است.

امید است کتاب حاضر برای علاقه‌مندان به مبحث زبان‌شناسی و علوم مرتبط با آن مفید واقع گشته و بتواند نیاز موجود در این زمینه را مرتفع کند.

از دیگر آثار دکتر مشتاق عباسی معنی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- الْمُعْجَمُ الْمُفَصَّلُ فِي مَعْلَمَاتِ فِقْهِ اللُّغَةِ الْمَقَارَنِ.
- الْأَعْمَالُ الشَّعْرِيَّةُ الْوَرَقِيَّةُ بِإِيجازِ الْكَلِمَةِ.
- تَدَاخُلُ الْمُصْطَلَحِ الدَّرْسِ الْإِنْسَانِيِّ عَرَبِيَّ الْقَلْبِ الْمَكَانِي / الْإِقْلَابُ / الْإِبْدَالُ أُنْمُوذَجًا.
- بَحْثُ فِي نَوْعِ الْإِسْتِعَارَةِ الْبِلَاغِيَّةِ.

دکتر علی صیادانی

عضویت علمی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

a.sayadani@azaruniv.edu